D·N
28/5 1955

Engelskt val utan sensationer

Den engelska valrörelsen har varit stillsam, och resultatet har blivit det allmänt väntade. Valdeltagandet (76—77 procent) har varit lågt, åtskilliga procent lägre än 1950 och 1951, sannolikt också i realiteten lägre än 1945, ty den då fastlagna röstningsfrekvensen (73,5 procent) sammanhängde med att registreringen av de rösträttsägande skett ovanligt långt före valet. De konservativa har, om man ser till mandatfördelningen, vunnit en betryggande seger, med en majoritet av omkring sextio över de andra partierna. Någon personlig triumf för Eden är naturligtvis utgången inte — den bekräftar tvärtom att väljarna röstar på parti, inte på person — men självfallet kommer framgången att öka den nye premärministerns auktoritet och handlingsfrihet. Ser man på röstsiffrorna, är det snarare stabiliteten än förändringen som är anmärkningsvärd. Högern har fått omkring 50 procent, labour 47 procent, mot 48 respektive 49 procent år 1951; att var femtionde väljare ändrat sin röstning är tillräcklig förklaring till resultatet. Då högerrösterna i det hela är mer jämnt fördelade på valkretsarna än labourrösterna, får högern med en ringa röstövervikt ett betydande antal nya mandat. Det liberala partiet förblir lika obetydligt som förut; i allt högre grad har väljarna övergivit detta parti, som på grund av majoritetsvalsystemet sedan årtionden är underrepresenterat. För liberalismen som idé är de stindigo nederlagen för det liberala partiet inte så väsentliga; det är typiskt att den liberala internationalen i sin tidskrift nämner den engelska, liksom den svenska, högern som ett slags andra klassens liberalt parti.

Varpå beror utgången? Spekulationer kring den frågan är föga givande, allra helst som förändringen inom valmanskåren är så obetydlig. De båda stora partiernas program är i frågor om utrikespolitiken nästan alldeles lika, även då det gäller inrikespolitiken är skillnaderna starkt begränsade. Möjligen har de politiska och personliga brytningarna inom labour avskräckt väljarna; resultaten i de valkretsar där anhängare av Bevan ställt upp tyder dock inte på att den berörda röstningsfrekvensen (73,5 procent) sammanhängde med att registreringen av de rösträttsägande skett ovanligt långt före valet. De konservativa har, till sist, ställt upp med en ledare som är populär även utanför partiet, inte på person — men självfallet kommer framgången att öka den nye premärministerns auktoritet och handlingsfrihet. Ser man på röstsiffrorna, är det snarare stabiliteten än förändringen som är anmärkningsvärd. Högern har fått omkring 50 procent, labour 47 procent, mot 48 respektive 49 procent år 1951; att var femtionde väljare ändrat sin röstning är tillräcklig förklaring till resultatet. Då högerrösterna i det hela är mer jämnt fördelade på valkretsarna än labourrösterna, får högern med en ringa röstövervikt ett betydande antal nya mandat. Det liberala partiet förblir lika obetydligt som förut; i allt högre grad har väljarna övergivit detta parti, som på grund av majoritetsvalsystemet sedan årtionden är underrepresenterat. För liberalismen som idé är de stindigo nederlagen för det liberala partiet inte så väsentliga; det är typiskt att den liberala internationalen i sin tidskrift nämner den engelska, liksom den svenska, högern som ett slags andra klassens liberalt parti.

Varpå beror utgången? Spekulationer kring den frågan är föga givande, allra helst som förändringen inom valmanskåren är så obetydlig. De båda stora partiernas program är i frågor om utrikespolitiken nästan alldeles lika, även då det gäller den som labour genomdrev (stålindustrin och delar av transportväsendet) har upphävts av högern, och en av de få bestämda punkterna i labours valprogram var kravet på att ny socialisering här skulle företas. Den konservativa segern ger regeringen tillfälle att helt genomföra den i princip beslutade avsocialiseringen; man kan nu hänvisa till att väljarmajoriteten uttryckligen gillat de konservativa besluten.

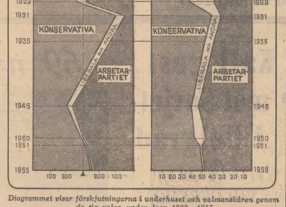

Diagrammet visar förskjutningarna i underhuset och valmanskåren genom de tio valen under åren 1922—1955.

Valresultatet har blivit sådant som de främsta och mest självständiga liberala organen, Economist och Manchester Guardian, önskat; en klar, men inte överväldigande konservativ majoritet. Något reaktionärt eller politik behöver inte befaras av en regering som är beroende av några hundra tusen marginalväljare. Både högern och arbetarpartiet måste styra med försiktighet, under hänsyn till den fjärdedel väljargrupp som trots sin litenhet har avgörandet i sin hand. Det är den lilla som detta val med all önskvärd tydlighet inskärper hos de stora partiernas ledare.

Ytterligare nedpressning

Under remissdebatten den 29 april upplyste finansministern Sködd att nu var det slut med nya pålagor. Nu hade han — som nationalbudgeten jämnt på kronan visade — gjort exakt vad som behövde göras. Kort därefter kom beskedet om pilsnerna att i blot schablonmässigt skära ner de statliga investeringarna med 10 eller 20 procent. På fredagen kom så ett nytt bud. Regeringen beslöt en 20-procentig nedskärning av byggnadskvoterna utanför bostadsbyggandet — detta har ju hittills i år hållits starkt tillbaka, d ä r fanns ej mer att ta.

Det blir industrin och handelns, förvaltningens och försvarets samt skolväsendets byggnadsbehov som nu drabbas. Ett komplement till de redan vidtagna investeringshämmande åtgärderr: avgifterna, räntehöjningen, bolagsskattehöjningen — den påstås ju vara investeringshämmande — och de nya skattereglerna.

Märk att det är investeringarna som regeringen hela tiden går åt så hårt, sedan man så ofta förklarat att beträffande investeringarna var tillräckligt gjort, att det nu var konsumtionen som främst borde inskränkas. Men också bortsett från de skadliga verkningarna på längre sikt av investeringsbegränsning — särskilt i den schablonmässiga form som kvottilldelningen av byggnadstillstånd utgör: börjar inte regeringen inse att man löper stora risker med att gå för längt med sin konjunkturdämpning? Det föreligger inga kraftigare tendenser till högkonjunktur eller tryck utifrån. Den risk för inflation som kan finnas är av rent inhemsk natur. I ett skärvt läge är det lätt hänt att man tar till för mycket, att eventuella tendenser till överkonjunktur snabbt nog förbyts i sin motsats. Vi minns hur man gick

SJÖVÄGEN ÄR HUVUDVÄGEN TILL VÄNNERNA I ENGLAND
kontakta SVENSKA LLOYD
för kontakt med England
NU 2 seglingar, från m 31/5 4 seglingar i veckan
sparformer som hittills i allför
Räkna i kronor vinsten på att premiespara i
AFFÄRSBANKERNA

NORDISKA MÄSSAN
HANDEL · HANTVERK · INDUSTRI
LJUSDAL
Sommarens norrländska storevenemang
som pågår under tiden 24 juni—3 juli 1955.
Välkommen som utställare och besökare!
NORDISKA MÄSSAN kommer att ge Er nya, friska minnen från hälsingebygden.
Mässkommissariatet, Ljusdal, Telefon Växel 124 60 (under mässdagarna telefon 124 80).

sparformer som hittills i allför
Räkna i kronor vinsten på att premiespara i
AFFÄRSBANKERNA

Mor och son lånade stort Rik svensk-amerikan bluff

Kriminalpolisen i Stockholm håller f. n. på att utreda en omfattande bedrägerihistoria som lett till att Otto Meijer anhållit en 70-årig kvinna och hennes 35-årige son. På fredagen begärde han de anhållnas häktade. Sonen har under flera år förmått sin gamla moder att med falska uppgifter låna pengar av olika personer. Vid penninglånen har kvinnan sagt att en gammal svensk-amerikan vid namn Red McLonley var på besök här i Sverige och i tillfälligt behov av kontanter.

I USA hade McLonley stora tillgångar och bara han fick lite pengar här för att få bort sina tillgångar skulle långivarna få pengarna tillbaka, lovade kvinnan. Svensk-amerikanen har endast existerat i den gumla kvinnans fantasi.

Kvinnans och sonens brottsliga verksamhet har pågått i minst tio år och den summa hon och sonen fått in uppgår till omkring 25.000 kr. Särskilt illa har en gammal dam fiskat ut som blivit avlurad hela sitt sparkapital på omkring 20.000 kr. och mått tas in på vårdanstalt. Båda erkänner de faktiska omständigheterna. Kvinnan och sonen åtalades 1941 för en liknande sak. Sonen dömdes till frihetsstraff under det att modern den gången fråntogs straffet på grund av sinnessjukdom.

Som häktningsskäl åberopar stadsfiskal Meijer fara för fortsatt brottslig verksamhet och fara i bevishänseende om de anhållna skulle försättas på fri fot.

Ny rond i konsthandlarmålet Diamantring vandrade runt

Från Dagens Nyheters korrespondent

VÄSTERVIK, fredag.

Det omfattande konsthandlarmålet vid Tjusts häradsrätt har kommit in i ett nytt skede. Det rör sig inte längre endast om tavlor. Nils Kynstad hade i början av 1954 varit i penningknipa och hos godsägaren Ivarsson och hemmansägare Axel Nordgren erhållit 7.000 kronor på ringen, men lämnade även en tavla i pant. Innan Ivarsson för länge var sin uppenbarade sig Tore Wallgren i sällskap med två andra personer varav den ene ville sälja en tavla av Jernberg, "Handelskammaren i Lübeck",

Godsägaren köpte tavlan för 11.000 — den är faktiskt värd detta pris — men samtidigt passade Wallgren på att fråga om han inte kunde få sälja ringen. Hur Wallgren kunde veta om ringen kan inte godsägaren redogöra för. Wallgren skrev en förbindelse att inte sälja ringen förrän återbetalning var utlagen. För "Handelskammaren i Lübeck" lämnade godsägaren en växel på 10.000 kronor och nu var goda råd dyra. Var skulle den kunna diskonteras?

Per bil fortsätte man till Jönköping där man mötte i natten hemma hos Kynstad både diskonteren väntade. När detta misslyckades tog Wallgren fram diamantringen. Kynstad kunde genast igen ringen och lämnade ut 4.000 kronor till Wallgren på sin egens ring. Godsägaren säger sig ha lämnat ringen till Wallgren till försäljning därför att denne påstått att Kynstad var sjuk i magkrämp.

Nästa dag återkom Wallgren och sade att han hittat en köpare för 5.000 kronor.

Räkna i kronor vinsten på att premiespara i
AFFÄRSBANKERNA

Nackakamrerns stryk sänktes med ett år

Kyrkekamreren i Nacka, 56-årige John Hansson, som åtalats för försäkringsbrott av drygt 280.000 kr. av försäkringsbolaget Nordisk, dömdes på torsdagen av Svea hovrätt till straffarbete i två och ett halvt år, varav fem månader avräknas för den tid han suttit häktad. Söderytterdomen dömdes häradsrätten den 1 oktober 1954 till två straffarbete i tre år och sex månader.

Hansson redogjorde i hovrätten i korta drag för hur och varför han börjat manipulationerna i kassorna. Minnesförteckningar och checkar att hävda sig inför kamrater och bekanta hade varit drivkraft medan en lucka i nämndsmentet beträffande revisionee möjliggjort att han kunnat fortsätta med försäkringsjuxerna.

1953 hade han börjat samla antikviteter och denna vurm hade tagit sådana fart under 1954.

Beträffande antikviteterna, som innymdo många sällsynta, dyrbara föremål, bekräftade Hansson att den offentliga auktionen, som kom till stånd genom myndigheternas försorg, helt förefrskas. Både auktionen försiggått under mer bybsde former än vad som lubringat avsevärt högre belopp.

Förhandlingarna fördes delvis bakom stängda dörrar. Av dessa framgick att Hansson inte är i behov av psykiatrisk vård. Hansson kvarhålls i häkte i väntan på att hovrättens dom vinner laga kraft.

Kejnes frikännande överklagat i hovrätten

Stadsfiskal W. Lundqvist har hos hovrätten i Göteborg överklagat Göteborgs rådhusrätts frikännande dom i Kejnesmålet och yrkar att pastor Kejne döms till bötesstraff för åtalsförsummelse av polisintendent Zetterquist i förening i bl. a. Göteborg. Pastor Kejne yrkade bl. a. att intendenten bedrivat polisen att avlyssna Kejnes telefon.

Stadsfiskalen kritiserar rådhusrättens domskäl och betraktar dem som oriktiga. Rådhusrättens beslut den 10 oktober i att ålägga åklagaren att fulltända förundersökningen i den del av målet som gällde samhällsfarlig nyktersspridning, medföjde inte sådant avbrott i målets handläggning, som avses i strafflagens 5 kap. 17 par. Det är också felaktigt att rättegångsförfarandet inte fullföljts inom två år efter rättens beslut.

sparformer som hittills i allför
Räkna i kronor vinsten på att premiespara i
AFFÄRSBANKERNA

Ny styrelseledamöter i grafiska förbunden

Inom de grafiska arbetsgivarnas och industriorganisationens led på fredagen flera årsmöten. Skånska sammanträdde Sveriges bokindustriförenings arbetsgivarförbund under ordförandeskap av direktör Sven Dahlbäck. Till styrelseledamot efter disponent Allan Norman, som undanbett sig återval, valdes disponent Gunnar Ljunggren, Stockholm.

Vid Pappersmassaligeindustrins arbetsgivareförbunds årsmöte under ordförandeskap av ryttmästare Ake G. Wickman. Samtliga styrelseledamöter omvaldes.

Sveriges grafiska industriförbunds årsmöte hölls också under ordförande Ake G. Wicksnas ordförandeskap. Boktryckare Arvid Clarin, hovfotograf Jan Kvoss och disponent Allan Norman hade undanbett sig återval, och i deras ställe valdes direktör Arthur Lagerström, direktör Per S. Fjestad och bokförläggare Gerard Bonnier, Stockholm.

Vid gemensamt sammanträde med Sveriges tryckeriers arbetsgivareförbund och Sveriges litografiska tryckerigares förbund lämnade förbundens verkställande direktör Ernst Kulling en redogörelse för vissa rekryterings- och lönefrågor, varpå följde en livlig diskussion.

Norsk tanker på Skånegrund

Den norska tankern "Solheim av Larvik" grundstötte på fredagseftermiddagen på västra sidan av Kullagrundet utanför Glsför. Fartyget, som var på resa från norgeisk hamn till Danzig, hade gått in till Trelleborgs redd för att sätta i land en tysk lots från Kiel.

Om anledningen till grundstötningen är ännu ingenting bekant, men väderleksförhållandena är utmärkta. Båda bolagets bärgningsdragare "Hjalrald" har lämnat Malmör för att erbjuda assistans. Tankern är på mellan 30.000 och 12.000 ton dw. (TT, Trelleborg.)

Sjukkasseavgifter i rättslig epilog

Alvsborgs läns allmänna centralsjukkassa styrelse har beslutat vidta rättsliga åtgärder för att driva in de avgifter som ett stort antal medlemmar uppbärda med att betala före årsskiftet.

Då de erkända kassorna har att utan bidrag från något håll slutreglera sjukhjälp för sina gamla medlemmar på grund av övergångsbestämmelser i den nya lagen innebär dessa utebliyna avgiftsbetalningar ett stort ekonomiskt problem. 7.945 medlemmar har krävts och en stor del av de resterande avgifterna har inflytit. Det återstår dock en hel del. Det blir nu fråga om ett betalningsföreläggande genom de rättsliga myndigheternas försorg med indrivning som följd. Avgifter som inte inbetalts till 1 juni i år skall drivas in. (DN, Amål.)

Räkna i kronor vinsten på att premiespara i
AFFÄRSBANKERNA

Söker Ni köpare även utanför Stockholm?

Med en annons i Dagens Nyheter når Ni inte bara mer än varannan stockholmare, utan även en 100.000 hushåll utanför huvudstaden.

SVENSKA CELLULOSA AKTIEBOLAGETS
fondemission 1955
Vid ordinarie bolagsstämma den 27 maj 1955 har Svenska Cellulosa Aktiebolaget beslutat, att bolagets till 75.000.000 kr. uppgående aktiekapital, vilket i sin helhet svarar mot aktier, som utgivits till fullo inbetalade, skall genom fondemission ökas till 150.000.000 kr., genom överföring till aktiekapitalet av disponibla vinstmedel, 75.000.000 kr., motsvarande 750.000 nya aktier å vardera nom. 100 kr.
Följande villkor gälla för emissionen:
1) Aktieägarna skola vara berättigade att för varje gammal A-aktie erhålla en ny A-aktie och för varje gammal B-aktie erhålla en ny B-aktie.
2) De nya aktierna bli utdelningsberättigade första gången för verksamhetsåret 1955 och förses alltså med kuponger fr. o. m. nr 11.
3) Stämpelavgiften för de nya aktierna skall betalas av bolaget.
Avstämpling av gamla aktier och utlämnande av nya aktier kommer att ske genom förmedling av AKTIEBOLAGET SVENSKA HANDELSBANKEN med början i september detta år, då de nya aktierna beräknas föreligga färdiga.
Närmare uppgift om tid och sätt för utlämnande av nya aktier kommer senare att meddelas aktieägarna.
Sundsvall i maj 1955
SVENSKA CELLULOSA AKTIEBOLAGET
Styrelsen

NORDEST 23
är en guldgrävare
Den spar åt Er därför att
• den har en otrolig kapacitet i förhållande till storleken,
• den erbjuder framgångsrikt stöttra och dyrbarare maskiner,
• Den minskar transportkostnaderna — transporterare lätt på en vanlig lastbil,
• den är bränslesnål, driftbillig, ovanligt reparationssäkra.
VAR KUNDTJÄNST service receptvärdar FINNS I TJÄNST
ANGLO-NORDIC TRAKTOR AB
Sturegat. 8, Stockholm. Tel. 22 06 80

PRESSGRANNAR

Synd att interpellationsvaret om ungdoms- och skolfrågorna inte kom tidigare, men förmodligen har detta icke varit möjligt på grund av andra inspade arbetsuppgifter i riksdagens chefsblekk, yttrar Svenska Morgonbladet (fp) välvilligt:

Riksdagen får helt säkert många tillfällen att debattera de aktuella taliproblemen. Och både interpellanten och statsministern är värda en eloge för det sätt varpå denna utomordentligt viktiga fråga tagits upp och bliivit föremål för ingående studium.

En av samhällets och näringslivets angelägnaste uppgifter under de kommande åren blir att rätt tillvarata de ökade årskullarna, ge dem en utbildning som skapar möjligheter för dem att så rot i sysselsättningar som ur samhällets synpunkt är nödvändiga och önskvärda och som kan skänka de unga trivsel och arbetsglädje . . . De siffror som i detta sammanhang lämnas förklarar den bristsituation som uppkommit för lärovrk och universitet, trots den uppsrutning som samtidigt ägt rum. Totalbilden är ingalunda ljus.

Statsministern kom i slutet in på den mlisnspannande ungdomens problem och berörde aktuella försvarsfrågor:

Skall ungdomsfrågor av den vidliga storleksordning statsministern skisserat kunna lösas, behövs det samverkan av alla positiva krafter. För inte minst de stora folkrörelserna på ideell grund, för frikyrkorörelsen och nyktenhetsrörelsen och många, många fler sammanslutningar på kristlig och etisk grund, bör det kännas som en glädje och tillfredsställelse att göra en insats på detta utomordentligt viktiga område.

Svårigheterna hade ef varit så stora om inte regeringen försummat att tänkar skall stiga upp. Styrdes Ryssland av förrädare från 1948 (eller kanske ännu längre tillbaka) till 1953, eller är det kanske förrädare som just nu sitter vid styret? Är den ryska politiken ofta eller alltid bestämd av det förfalskade, av förrädare förebragta material som Chrusjtjov nu skyller på? Ingenting kunde bättre än den ryske partichefens tal förmedla intrycket av ett hemligt och onnsvarigt fåtalsvälde, av en cynism, och amoralism som utanför järnridån ter sig obegripig. Sedan de stora processerna tid har knappast något så avslöjande buskap kommit från Ryssland.

General Gruenther

har blott framhävt det självklara då han inför pressmän i Bonn talat om de stora svårigheterna att vid ett allmänt krig ge effektiv hjälp åt Sverige, som står utanför Atlantpakten. Organiserad och förberedd hjälp är den stora vinst som medlemskapet i pakten ger; improviserad hjälp är, betonar Gruenther, utomordentligt svår att lämna under moderna krigstekniska förhållanden. Gruenther tillfogade artigt att han inte ville kritisera Sveriges politik och att han trodde att "den svenska regeringen övervägt alla dessa problem". Det har man ju tyvärr ingen anledning att tro. Den svenske överbefälhavaren har klarlagt de risker vår neutralitet utsätter oss för och vårt beroende av hjälp utifrån — men regeringen och partitidarna håller tyst, berör över huvud inte de uppenbara faror som isoleringen medför. Denna tystnad döljer inte, som Gruenther förutsätter, några djupa överväganden; den är blott ett skyddsnät för de politiskt ansvariga för tillfälliga och tvivelaktiga motiv glidit in i en oförsvarlig politik.

Den ryske partichefens tal till marskalk Tito

vid ankomsten till Belgrad hör säkerligen till de mest förbluffande statsbandlingar som historien känner. Chrustjev förklarade helt lugnt att den ryska hetsen mot Jugoslavien under nära sju år varit ett misstag, ja, inneburit ett förräderi mot den kommunistiska saken; Ryssalands politik hade i själva verket dikterats av "folkets fiender", av "imperialisternas agenter, vilka med svek och list lyckats nästla in sig i vårt parti". Den totala omkastning i uppträdandet mot Jugoslavien som statsbesöket vittnar om är märklig, men att den motiveras på detta sätt är ännu mera svårdigare. Stalin, intill sin död prisad som världskommunismens och det ryska folkets ledbare tryck utifrån. Den risk för inflation som kan finnas är av rent inhemsk natur. I ett skärvt läge är det lätt hänt att man tar till för mycket, att eventuella tendenser till överkonjunktur snabbt nog förbyts i sin motsats. Vi minns hur man gick